

שפת אמת

המבואר

פר' ויצא

מבואר על ידי
הרה"צ רבי פישל זינגרמאן זצ"ל

☞ התוכן ☞

תרל"ב: פעולתו הנצחית של יעקב ביציאתו והליכתו לחרן ..... עמ' ג
תרנ"ג: עבודת "יעקב" ו"ישראל" ..... עמ' ח

להשיג מדי שבוע
לתרומות, הערות והארות

ארץ הקודש: 03-7200159
ארה"ב: 718-9260874
9260874@GMAIL.COM

לשמיעת השיעורים בטלפון:
0732951385

בארה"ב (קול הלשון): 7183952440/3/1/2/9 ל מאפטא, עבודת ישראל

ויצא תרל"ב

פעולתו הנצחית של יעקב ביציאתו והליכתו לחרן

ע"ש] וכן יש לכל אחד ללמוד עצה היעוצה במדרש הנ"ל קודם עשיות כל דבר גשמי למסור נפשו לה' אחד להתדבק בפנימיות החיות מהשי"ת בלבד. ועי"ז יוכל להתקדש אף במעשה גשמי. וכן בכל שבת קודש למשוך חיות לכל ימי השבוע ע"י התקשרות בכל לב בש"ק שיש התגלות לכל איש ישראל. ובאר שבע בחי' שבת כנ"ל. וילך חרנה בחי' ימי המעשה ועבודה. וז"ש רש"י ז"ל כשהצדיק בעיר הוא הודה זיוה הדרה. היינו בחי' צדיק ושבת שהוא הנקודה הפנימיות שיש בכל דבר. ושזוכר האדם זאת יוכל להמשיך כל המעשה אל הפנימיות כנ"ל. וכשחסר נקודה הנ"ל פנה הודה זיוה כו'. ויש לומר על פי הנזכר לעיל מ"ש רש"י ז"ל יציאת צדיק מן המקום עושה רושם הפירוש להיפוך ג"כ, שקודם שיצא התדבק עצמו ביתר עוז באופן שיהיה נדבק בו ונחלק ונתרשם, שלא ישכח הנקודה הנ"ל גם בחרן. [ולכך נכתב ויצא שגם זה היה הארה יתירה כנ"ל כנודע שכל דבר שבקדושה מניח רושם] ועושה רושם לטובה כנ"ל:

ויצא יעקב מבאר שבע כו'. בודאי היה יציאה זו הכנה ועצה על הגלות שנוכל לתקן עצמינו גם בחו"ל. ויעקב אע"ה הכניס עצמו ברצון במקום שנסתר ונעלם כבוד ה' להמשיך גם שמה כבוד שמו. ובאר שבע הוא בחי' שבת והיא הנקודה הנותנת חיים לכל הדברים שנוכלים בשבע מדות. ומ"מ אף שיצא משם. הפירוש גם כן שהיה מקודם דבוק בפנימיות החיות שהוא באר שבע דהיינו שלא היה דבוק בגשמיות ומדות רק בחיות השי"ת בלבד.

ובמדרש אז תלך לבטח ויצא יעקב כו'. כי פירוש אז כמו אז ישיר, שפירשו ז"ל הדביקות בבחי' הח' שלמעלה מהטבע שנוכלל בז' מדות וא"ז גי' ח' והיינו שיעקב אבינו ע"ה היה בטל אליו ית' בכל הבחי' ולכך היה בכחו להכניס עצמו במקומות המסוכנים. וזהו ויצא מבאר שבע דייקא. שעל ידי זה היה יכול לצאת ומבחינת באר שבע היה היציאה [וע' בזוה"ק ב' הפי

ויצא יעקב מבאר שבע (בראשית כו, טו). **בודאי היתה יציאה זו הכנה ועצה על הגלות**, יציאת יעקב אבינו מבאר שבע שהיתה בארץ ישראל לחרן, בוודאי לא היה סתם ענין חיצוני וגשמי של עובר ממקום למקום, אלא בכל מקום שהיה בו יעקב אבינו הוא היה דבוק בפנימיות של אותו מקום ברוחניות, והיה דבוק בשורש עבודת השי"ת ששייך לאותו מקום, נמצא כשיעקב אבינו היה בבאר שבע ששם היה מקומו בארץ ישראל היה הוא דבוק בפנימיות ארץ ישראל. והנה כשיצא אדם ממקום קדוש אזי יכול הוא לאבד את כח הקדושה שיש באותו מקום, אבל יעקב אבינו לא היה כן, וכשיצא משם לא יצא מא"י גם בפנימיות, אלא נטל עמו את הפנימיות דהיינו קדושת א"י לחרו"ל.

להמשיך כבוד שמים גם בחו"ל

שנוכל לתקן עצמינו גם בחוץ לארץ, לא רק לו פעל יעקב שתשאר הקדושה, אלא גם לכל הדורות אחריו, וכמ"ש "זרע יעקב עבדו בני יעקב בחיריו", לכל כלל ישראל יש שייכות נצחית עם יעקב אבינו. כידוע מה שאמרו צדיקים על יהודים שההשגחה פרטית סיבכה שלא יהיו בארץ ישראל, שיעשו שם בחו"ל א"י "מאך דא ארץ ישראל", (וכן אמר הצמח צדק מליובאוויטש זי"ע), כח זה לעשות מחו"ל א"י נתן יעקב אבינו באותה שעה שיצא מבאר שבע לחרן.

ויעקב אבינו ע"ה הכניס עצמו ברצון במקום שנסתר ונעלם כבוד ה', ב' נקודות אנו לומדים מתיבת "ברצון", הא' שהכניס עצמו בכוונה תחילה במקום ההסתר כדי לגלות כבוד שמים, וגם שהכניס עצמו עם רצונו הפנימי שהוא דבוק ברצון העליון, והיכן **להמשיך גם שמה כבוד שמו** על ידי כניסתו של יעקב אבינו לאיזה מקום שהוא, פעל שגם שם תהיה המשכת כבוד שמו.

וכידוע מאמרו של המאור ושמש על מאמר רש"י יציאת צדיק עושה רושם, וכלשונו של רש"י הק' "לא היה צריך לכתוב אלא וילך יעקב חרנה, ולמה הזכיר יציאתו אלא מגיד שיציאת צדיק מן המקום עושה רושם שבזמן שהצדיק בעיר הוא הודה הוא זיוה והוא הדרה, יצא משם פנה הודה פנה זיוה פנה הדרה", ולפי פשוטו הכוונה "יציאת צדיק עושה רושם" באופן שלילי, ומבאר המאור ושמש שהיציאה עושה רושם גם באופן חיובי, מפני שהשפעת הצדיק אשר שמשפיע על המקום, אינה השפעה חיצונית אלא השפעה פנימית שכשהצדיק באיזה מקום הוא מכניס שם קדושה, היינו שהוא מגלה את הקדושה הטמונה בו, ובפרט בבאר שבע ובא"י בכללות, שבבאר שבע יש מעלה מיוחדת כי כמו ששמו של אדם הוא חיותו כך שמו של מקום הוא חיותו, ולכן כאשר יוצא הצדיק מהמקום נשאר בו רשימו דקדושה לנצח.

יציאת הצדיק עושה רושם גם באופן חיובי

וע"ד זה מפרש השפת אמת, שיציאת צדיק מן המקום עושה רושם לא רק באופן שלילי - כמוזכר גם בהמשך דבריו, אלא היא עושה רושם גם באופן חיובי כמבואר כאן שלקח את ההודה הזיוה והדרה, באופן שכל אחד מישראל עד סוף כל הדורות יוכל להתדבק בבחינת בארץ ישראל, אפילו בחו"ל. וכל זה לא בכוחינו אלא בכח יעקב אבינו עליו השלום.

ובאר שבע הוא בחינת שבת, באר שבע היא מלשון שבעה, שהיא באר השואבת מכל השבע מידות, ואמנם בהמשך דבריו מבואר עוד פירוש שהיא הנותנת לכל השבעת מידות והיא הבינה, אבל כאן מפרש שהיא בחינת שבת שהיא השואבת מכל המידות, וממילא כל המידות מאירות ונכנסות בתוכה, שלכן נקרא השכינה הקדושה - המלכות "כנסת ישראל", (היינו אע"פ שהם ב' עניינים, מכל מקום שניהם בספירת המלכות כי כנסת ישראל היא שורש נשמות ישראל שהיא בחינת מלכות לקבל מלכותו ית', וגם שבת היא בחינת מלכות שבה מתגלה מלכותו ית'), מפני שבה נכנסות כל המידות ומשם היא מקבלת את החיות להשפיע להלאה, והיינו שכל העולמות בריאה יצירה ועשיה שואבות חיות ממידה זו שהיא מלכות דאצילות, והיא הנקודה הנותנת חיים לכל הדברים שנכללים בשבע מדות.

ההדגשה ביציאה מבאר שבע דווקא

ומכל מקום אף שיצא משם, הפירוש גם כן שהיה מקודם דבוק בפנימיות החיות, שהוא באר שבע, בוודאי בכל עת ששהה שם יעקב אבינו היה דבוק בכח הקדושה הפנימי של באר שבע, ובפרט לפני יציאתו משם התדבק בפנימיות ביתר שאת וביתר עוז, דהיינו שלא היה דבוק בגשמיות ומדות, רק בחינת השם יתברך **בלבד**. בבחינת ה"באר" - שבע, כי הנה השם יתברך הטביע [באדם ובעולם] שכל דבר שעושים הוא בהכרח על ידי אחד מהשבעה המידות, ובסתם אדם שעושה איזה פעולה על ידי אחד מהשבעה המידות כגון אהבה או יראה או התפארות וכדומה, הוא דבוק בעיקר בחיצוניות המידה, אבל הצדיק - ובנוגע לעניינינו יעקב אבינו ע"ה, הוא היה דבוק בחיות השם יתברך שיש בכל מידה, ב"באר" שבע.

יציאה מכלל דאיכא כניסה

ובמדרש (ב"ר סח, א) על הפסוק "אם תשכב לא תפחד ושכבת וערבה שנתך, אז תלך לבטח דרכך", וז"ל אם תשכב לא תפחד אז תלך לבטח זה יעקב, דכתיב **ויצא יעקב** אם תשכב לא תפחד - מעשו ומלבן, ושכבת וערבה שנתך וישכב במקום ההוא כו', **כי פירוש "אז תלך לבטח" כמו "אז ישיר משה"**, שפירשו ז"ל (זוה"ק בשלח נ"ד א), **הדביקות בבחינה הח' שלמעלה מהטבע שנכלל בז' מדות, וא"ז בגי' ח'**, וכדברי הרקאנטי (פ' בשלח ד"ה אז ישיר) שלפי שנתחברה אות א' עם אות ז' בתיבת 'אז', על ידי זה קיבלה המלכות - השביעית - כח מהמוחין (הנכללים בהבינה) - הנרמזים באות א', וזהו סוד השירה שמתחילה בתיבת אז, לרמז על כך שהאל"ף שהיא הבינה נותנת כח לז' מידות ועל ידי זה יכולה ספירת המלכות לפעול פעולותיה, כי הספירות התחתונות שהם המידות

הרמז בתיבת "אז" הרומז על הדביקות בספירת הבינה

מקבלות שפעם מהספירות העליונות הנקראים מוחין עכדה"ק, וכידוע מה שהיה רגיל הבעש"ט לומר שהאות א' מרמז בכל מקום על אלופו של עולם, שאין דבר חוץ ממנו והוא הנותן שפע וחיות לכל נמצא.

והיינו שיעקב אבינו ע"ה היה בטל אליו יתברך בכל הבחינות, כוונתו היא שהאות א' מרמזת על בחינת האלופו של עולם שלמעלה מכל הבחינות ומכל ההגבלות [ובחינות אלו מתגלות בספירות החכמה והבינה מלשון "אאלפך בינה"], ולכך היה בכחו להכניס עצמו במקומות המסוכנים. שהלך "חרנה" שהיא מלשון חרון אף של מקום, והוא המקום הכי מסוכן שיש לנשמה, כי במקום ששם מצומצם גילוי אלקותו ית' אזי המידות מתגלות באופו של בשבירה - בבחי' תוהו, להטות את האדם ח"ו לנסיונות קשים בכל עניני המידות של ה'לעומת זה', אבל יעקב אבינו מכיון שהיה מקושר למקום שלמעלה מכל השבירות ומכל הנפילות, על כן בכל מקום שנכנס לא נכנס הוא לתוך בחינתו באופן שהמקום השפיע עליו לשנות את אופן עבודתו לרע ח"ו, אלא להיפך, הוא השפיע על המקום שנכנס לשם והמשיך לשם את האלופו של עולם על ידי עבודתו, וגילה את חיות השי"ת שבכל מקום על ידי גודל דביקותו.

על ידי הדביקות בבחי' באר שבע היא השכינה יכול היה לצאת

וזוהו "ויצא יעקב מבאר שבע" דייקא, שמלשון יציאה משמע שעד עכשיו היה שם לגמרי וגם בכל הפנימיות שעל ידי זה היה יכול לצאת, ועל ידי זה היה לו כח להמשיך הכח גם להלאה שבכל מקום שהולך, הולך הוא עם הפנימיות של באר שבע, ומבחינת באר שבע היתה היציאה [ועיין בזה"ק ב' הפירושים עיין שם]. שם מובא בראשונה הפשט של רבי חייא על ויצא יעקב ע"ד זרח השמש ובא השמש כו', ואחר כך בסוף דבריו מפרש הפסוק "ויצא יעקב מבאר שבע", שבחינת זעיר אנפין (הו' מידות) יצא מאמו שהיא ספירת הבינה הנקראת באר שבע, "וילך חרנה" להשפיע למלכות הנקראת חרן עיי"ש (ע"פ מתוק מדבש), ורבי שמעון חולק ואומר כי אין ראוי לייחס בחינת המלכות שהיא השכינה הק' לחו"ל, אלא מפרש שיעקב אבינו יצא מבחינת ארץ ישראל דכתיב "ויצא יעקב מבאר שבע", כי א"י היא ברשות השכינה הנקראת ג"כ באר שבע, לפי שמקבל הארה מהשכינה הנקראת באר שבע¹, והוא יצא מבחינה זו של השכינה הק' לחרנה שהיא רשות הסט"א, עכ"פ רואים מכך שבאר שבע מרמז על השכינה הק'.

לימוד מוסר השכל מעבודתו של יעקב לכל יהודי

וכן יש לכל אחד ללמוד עצה היעוצה במדרש הנ"ל, שאם מתדבק בתחילה בבחינת 'אז' שהיא השכינה הק' אז "תלך לבטח דרכך", קודם עשיות כל דבר גשמי למסור נפשו לה' אחד להתדבק בפנימיות החיות מהשם יתברך בלבד, כל אחד יש לו את בחינת הא"י שלו ובחינת החו"ל שלו בעולם שנה ונפש, ונביא בזה משל בפשטות: כשאדם הולך לעבודתו בעניני עוה"ז, ויוצא מבית המדרש ששם היא בחינת השבת שלו במקום ובנפש, ששם קובע מקום לתורתו ותפלתו, למקום ששם אינו מקום תורה ותפילה, מקום של דברים גשמיים, נמצא שהוא נכנס בבחינת המקום שהיא 'עולם' מא"י לבחינת חו"ל שהיא בחינת ימות החול, כי ה'ארץ ישראל' של כל יהודי היא הד' אמות של הלכה ושל תפילה ושל מעשים טובים, וכשיוצא משם הרי זה כאילו יצא לחו"ל, היינו כשנכנס למקום שעושים שם דברים גשמיים, וכן בנפש כאשר הולך לעשות בפועל דבר גשמי.

[1] ספירת הבינה נקראת באר שבע לפי שהיא משפעת לשבעת המידות, וספירת המלכות שהיא הספירה האחרונה מהותה לקבל בתוכה את כל המידות שלפניה דהיינו חג"ת נה"ם שנשפעות מספירת הבינה ולכן נקראת גם היא באר שבע. ובאמת הבינה נקראת שכינתא עילאה והמלכות נקראת שכינתא תתאה.

לפני עשיית דברי גשמיות ימסור נפשו לה' אחד וכך יוכל להתקדש גם בגשמיות

ומה העצה לזה שהיהודי לא יפול ממדרגת הקדושה שלו בשעה שהולך לחו"ל? אומר לנו השפת אמת: כאשר האדם פונה לעשות או לעסוק באיזה ענין גשמי, שאז יש סכנה שיתדבק באחת מהשבעת המידות שנפלו בשבירה וכן יש סכנה שלא יתדבק ח"ו בחיצוניות של המידות, העצה היא למסור נפשו לה' אחד להתדבק עצמו באלופו של עולם שבכל דבר, דהיינו פנימיות החיות מהשם יתברך בלבד. ולעומת זאת, אין לאדם להסתפק בכך שכאשר הוא בבית המדרש יושב ולומד את התורה"ק ומתפלל וזה הוא מקום הקדושה, ולא די בכך שבשעה שנמצא בבית המדרש צריך להיות רק שם, הראש שהוא כח המחשבה וכל הרמ"ח איברים שהם כל המידות, אלא לפני שיוצא משם צריך להתדבק בבחינה זו של הביהמ"ד ביתר שאת וביתר עוז ולהתדבק לגמרי בכורא ית"ש, ועל ידי זה גם כשיוצא משם יהיה בבחינת "ויצא יעקב מבאר שבע", שלהיכן שהולך ממשיך לשם את השם יתברך, שמכיון שמקודם היה בבאר שבע - שהיה דבוק בשכינה הק' על כן גם אחר כך כשהולך חרנה נשאר הוא בדרגתו, ונשאר בבחי' אותו יעקב עצמו.

[ובאמת על פי כוונת הסוד יש לכוין בכל ברכה וברכה מברכות הנהגין בתיבות "מלך העולם" שמקבל על עצמו מסירות נפש. וראה עוד בצעטיל קטן מה שכתב לכוין בשעה עשיית כל דבר גשמי שמסור נפשו לה אם יכפוהו לכפור ביחודו, שעל זה נצטוונו במצוות "ונקדשתי בתוך בני ישראל", וזהו לשון "בה' אחד", היינו שיכפוהו לכפור באחדות ה' או במציאותו²].

ועל ידי זה יוכל להתקדש אף במעשה גשמי, וכן בכל שבת קודש למשוך חיות לכל ימי השבוע על ידי התגלות לכל איש ישראל, כל יהודי יש לו את התגלות הקדושה בש"ק ולכן קל יותר על ידי התגלות זו להתדבק בקדושה, אפילו אנשים כערכינו, ואפ"ל שזה הטעם שתיקנו צדיקים שבשעה הקדושה רעווא דרעוין בסעודה שלישית מתאספים יחדיו כדי להמשיך את קדושת שבת לימות החול, שבשעה שאדם עובד על בחינה זו לקשר את השבת לימות החול - שזה ענין תוספת שבת - אז נמשך הענין דאי' בזה"ק "ועתיקא קדישא גליא רצון דיליה", שהיא מדרגה כזאת המקשרת הכל, והיא עבודתינו בשל"ס לקשר עצמינו לש"ק כדי שגם כשנצא ממנה נהיה דבוקים בפנימיות השבת אפילו כשאנו נכנסים לימות החול, ובאר שבע בחינת שבת כנ"ל, וילך חרנה בחינת ימי המעשה ועבודה.

וזה שכתב רש"י ז"ל כשהצדיק בעיר הוא הודה זיוה והדרה, היינו בחינת צדיק ושבתי, בחינה זו של צדיק המעלה את הכל נמצאת בכל עולם שנה ונפש והיא נקראת בחינת "יחוד יסוד ומלכות", כי המשכת השפע לעולם בא על ידי מידת היסוד שהיא ההתקשרות בין העליונים לתחתונים ברוב תשוקה ואהבה על ידי השראת הקדושה. בבחינת "עולם", השבת היא הצדיק של בחי' זמן שהשבת היא מרכז החיות והשפע של כל ימות

בחינת הודה זיוה והדרה שבשעה שהצדיק בעיר היא הנקודה הפנימית

[2] וז"ל (אותיות ב - ג), בפסוק א' של קריאת שמע וברכה ראשונה של שמונה עשרה ירהר כנזכר לעיל [-כאלו אש גדול ונורא בוער לפניו עד לב השמים, והוא, בשביל קדושת השי"ת, שובר את טבעו ומפיל את עצמו להאש על קידוש השם יתברך]. ועוד יכוון, אם יענו אותו כל אומות העולם בכל עינויים קשים, ויפשטו עורו מבשרו להכחיש, חס וחלילה, ביחודו, יסבול כל היסורים ולא יודה להם, חס וחלילה. ויציר במחשבתו כאלו עושין לו כנ"ל, ובוה יצא ידי חיוב קריאת שמע ותפלה כדן. גם בשעת אכילה וזיווג יכוון כנ"ל, וכשיתחיל להרגיש תענוג גשמי, יציר במחשבתו כנ"ל, ותיכף ומיד יאמר בפיו ובלבבו, שיותר היה לו תענוג ושמחה, בעשיית מצות עשה של "ונקדשתי" באופן הנ"ל, מהרגשת תענוג גשמי הזה שהוא מהצרת 'משכא דחויא' (פרוש: זוהמת הנחש). וכך יאמר: "וראיה לדבר - שיותר היה לו תענוג ושמחה בעשית מצות עשה של "ונקדשתי" באופן הנ"ל, - שאפילו היו חוטפין אותו רוצחים באמצע אכילה וזיווג לעשות לו הענויים קשים, הייתי משמח את עצמי על קידוש השם, יותר מתענוג גשמי הזה".

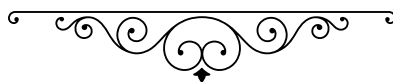
השבוע בבחינת יסוד ומלכות, ויש צדיק בבחי' מקום היא א"י שהיא מרכז החיות והשפע של כל העולם - בחינת מלכות של כל העולם, ובבחינת נפש האדם הצדיק העובד את ה' הוא מרכבה למידת היסוד, והוא חיות הבריאה והנבראים בבחינת שבת המחיה את כל ימי השבוע, וכדאי' בזה"ק על רשב"י שאמרו עליו "אנת הוא שבת דכולי יומי", וכדאי' שתלמיד חכם הוא בחינת שבת. **שהוא הנקודה הפנימיות שיש בכל דבר השבת והצדיק וא"י הם הבחינה הפנימית והשורשית של שלשת הבחינות שהם עולם שנה ונפש, ו[כ]שזוכר האדם זאת, יוכל להמשיך כל המעשה אל הפנימיות כנ"ל.** ויש בזה ב' בחינות, הא' שיוכל להמשיך את ההארה הפנימית לכל זמן והן לכל מקום שהולך, וכן להיפך להמשיך את המעשה מלמטה למעלה לבחי' הפנימיות, מכיון שקישר עצמו מקודם בבחינת הפנימית וממילא כל מה שעושה מעלה את בחינת החיצוניות לבחינת הפנימיות. **וכשחסר נקודה הנ"ל פנה הודה זיוה כו'.**

מעבודתו של הצדיק במקום נשאר רשימו לעולם

ויש לפרש על פי הנ"ל מה שכתב רש"י ז"ל "יציאת צדיק מן המקום עושה רושם", הפירוש להיפוך גם כן, שקודם שיצא התדבק עצמו ביתר עוז, באופן שיהיה נדבק בו ונחלק ונתרשם שלא ישכח הנקודה הנ"ל גם בחרן, [ולכך נכתב "ויצא" שגם זה היה הארה יתירה כנ"ל, כנודע שכל דבר שבקדושה מניח רושם] ועושה רושם לטובה כנ"ל. בבני בינה ציין לקמן תרל"ו, וז"ל ברש"י מה תלמוד לומר ויצא שיציאת צדיק מן המקום עושה רושם, וקשה הא כל הקושיא היתה מאחר שאין שבת ותועלת ביציאה רק ההילוך, למה נכתב היציאה, ואם כן תוגדל הקושיא בתירוץ זה כי חסרון היציאה אין צריך לכתוב. ויש לפרש הענין להיפוך, כי כל זמן שהצדיק בעיר הוא הודה זיוה כו', פירוש שאין השבח נקרא על שם המקום, מאחר שהצדיק עודנו שמה, אבל ביציאתו מהמקום נשאר רשימה בהמקום, וזה שבח המקום שהיה דר בו אותו צדיק ומקבל המקום חשיבות מרשימה זו שמניח הצדיק במקומו. (וכמו שכתב המאור ושמש הנ"ל דאחר יציאת הצדיק מן המקום נשאר רשימו).

וידוע גם מהאר"י הק' שאמר (מובא בתחילת ע"ח) שלפני שעלה ברצונו הפשוט ית' לברוא את העולמות, היה האור אין סוף ממלא את כל מקום החלל שעליו נברא העולם, והשי"ת צמצם את אורו הא"ס, ונשאר מקום פנוי, ואי' בספרי מהר"י סרוג (אחד מתלמידי האר"י הק') שקיבל מרבו שנשאר רשימו באותו מקום הנקרא "מקום פנוי", ומרשימו זה שורש הויית הכלים, ולא נכנס לעניני קבלה שבזה, עכ"פ חזינן בזה ענין זה דיציאת צדיק מן המקום עושה רושם³.

יעזור השי"ת שנזכה להדבק בפנימיות של כל דבר, ונזכה לבחינת ארץ ישראל שבעולם שנה ונפש ועל ידי זה נזכה לאור חדש על ציון תאיר ונזכה כולנו יחד במהרה לאורו בב"א.

[3] הערת המגיה: בחסדי השי"ת מצאתי שגם חידושו של השפת אמת וגם הדמיון לדברי האר"י ז"ל, איתא בהדיא בספרו של המגיד ממזריטש "מגיד דבריו ליעקב" פסוקים מלוקטים וז"ל, הנה רש"י ז"ל פירש בפרשת ויצא שעקירתו של צדיק ויציאתו עושה רושם, פירוש הגם אם הצדיק המחיה את מקומו, אף על פי שיצא ממקומו הניח רשימו במקום הזה, והיינו כמו שאיתא מהאר"י זלה"ה כשנשבר הכלי ויצא הבהירות והאור ממנו, אף על פי כן הניח הרשימו המחיה אותה עכ"ל.

ויצא תרנ"ג

עבודת "יעקב" ו"ישראל"

בהתגלות, כדאי' באבות אין לך אדם שאין לו שעה, ואא"ז מו"ר ז"ל אמר פירוש הפסוק על זאת יתפלל כל חסיד אליך לעת מצוא, כשזוכין לאיזה התגלות צריכים לראות שיהיה נקבע בלבו היטב, להיות דבר של קיימא, וכן נראה פירוש הפסוק ביום טובה היה בטוב, שיהיה כל מציאות הויתו מונח בטוב המתגלה באותו יום, וזה פירוש אמת ויציב שחרית, להיות חסד אל המתחדש בכל יום נקבע באדם דבר של קיימא, ממילא הוא הכנה על הימים השפלים.

וזהו פירוש אמת ואמונה ערבית, להיות מתדבק באמונה בימי החושך, ואז זה עצמו הכנה אל התחדשות אור השחר כידוע שלפני הארת השחר מתגבר החושך, ואז זה עצמו הכנה אל התחדשות אור השחר וכן הוא בענין ימי המעשה והשבת כמ"ש במ"א.

והנה סולם מוצב ארצה, נראה שהוא רמז על מדריגת יעקב שנקרא אח"כ ישראל, שם יעקב מוצב ארצה, י' עקב, וראשו מגיע השמימה שם ישראל לי ראש.

וב' בחינות אלו ישנם בכל איש ישראל ועליהם כתיב יעקב בחר לו, בחירה היא מתוך התערבות, ישראל לסגולתו הוא אחר הבירור, וכן כתיב אשרי תבחר ותקרב, כמו שהיה בבני ישראל מקודם בחינת הבחירה ביציאת מצרים, אחר כך תקרב במתן תורה, ואמרו חז"ל יעקב תיקן תפילת ערבית דכתיב אמת מארץ תצמח, ולפי שיעקב כתיב ביה תתן אמת ליעקב, נכנס בעובי הקורה לברר התערבות, וזהו תפילת ערבית דאיתא כל שלא אמר אמת ויציב שחרית אמת ואמונה ערבית לא יצא ידי חובתו, משמע שניהם צריכין. שיש לכל איש ישראל זמנים

בפסוק (בראשית כח, יב) ויחלום והנה סולם מוצב ארצה, נראה שהוא רמז על מדריגת יעקב שנקרא אח"כ ישראל, שם יעקב מוצב ארצה, י' עקב, היינו שבחינת סולם המוצב ארצה, דהיינו מלמעלה למטה, דרגה זו רומזת על בחינת יעקב, שבחינת ה' שלו בחינת החכמה מגיעה עד העקב, דהיינו עד המדריגה הכי תחתונה, וכדאי' בפע"ח שער ג' פ"ב, וראשו מגיע השמימה שם ישראל לי ראש, כמו שכתב הרח"ו (בשער הפסוקים פרשת ויצא בפסוק ויאהב יעקב את רחל, ובפרשת וישלח בפסוק לא יאמר עוד שמך יעקב), וההבדל בין מדריגת ישראל ליעקב, שיעקב הוא מלמעלה למעלה וישראל הוא העליה מלמעלה למטה ועד הדרגות הכי עליונות, וכמו שאומר רבינו בכמה מקומות, וכדאי' בספר תורה אור לבעל התניא (פרשת פקודי), שהעליה מלמעלה למעלה יש לה גבול, אך כח ההשפעה אשר הוא מלמעלה למטה אין לו גבול, ולכן מאחר שהוא זכה לבחינת יעקב הוא זכה על ידי כן לבחינת ישראל.

והמעלה בשם "ישראל" הוא משום שאע"פ שיעקב היו לו ב' הבחינות הן של אברהם (חסד) והן של יצחק (גבורה) ושניהם היו כלולות בו, עכ"ז השלימות המוחלטת באה לו רק על ידי שם ישראל, שבו נרמזת מדריגת תפארת כמ"ש (איכה ב, א) תפארת ישראל, ואע"פ שיו"ד של יעקב שהיא חכמה עילאה יורדת עד מדריגה התחתונה שהוא הסולם המוצב ארצה, והרי היא עדיפה, כי הבחינה שהיא מלמעלה למטה יש לה הגבלה והבחינה של מלמעלה למעלה אין לה הגבלה, מכל מקום הבחינה שמלמעלה למטה יש לה חסרון, שכיון שהיא מצומצמת בבחינת גבול על כן בהכרח שיצאו ממנה גבורות קשות, וזו היא המעלה בהתכללות שתי בחינות אלו.

עבודת יעקב היא בירור טוב ורע

וב' בחינות אלו ישנם בכל איש ישראל, וכדאיתא בזוה"ק (אחרי ע"ג.) **ועליהם כתיב** (קל"ה ד) **כי יעקב בחר לו י-ה ישראל לסגולתו, בחירה היא מתוך התערבות**, כי יעקב הוא בחינת עבודת ה' אשר בזה העולם "סולם מוצב ארצה", לרדת למדריגות התחתונות ולברר הניצוצות, וזהו בעיקר עבודת ימי החול, ועל זה מורה לשון עקב שביעקב - שיורדים למטה למדריגת העקב ומאירים אותו, היינו מוציאים משם את הבחינות העיקריות של

העקב ומאירים שם את חלק הטוב ומוציאים אותו משם, **ישראל לסגולתו הוא אחר הבירור**, וזו היא עבודת יום השבת, ויסוד זה איתא פעמים רבות בספרי השפת אמת, והחילוק בין עבודת ימי החול לעבודת השבת, היא שהאור של ימי החול הוא לפי העבודה אמנם האור של יום השבת הוא שלא לפי העבודה אלא היא בבחינת מתנה.

יעקב וישראל
כנגד יציאת
מצרים ומתן
תורה

וכן כתיב "אשרי תבחר ותקרב ישכון חצריך, נשבעה בטוב ביתך קדוש היכלך", כמו שהיה בבני ישראל מקודם בחינת הבחירה ביציאת מצרים כי הרי ענין הבחירה הוא מה שבחר ה' עם מתוך עם כשכלל ישראל היו מעורים עדיין בטומאת מצרים, כמ"ש (דברים לד, ד) "או הנסה אלוקים לקחת לו גוי מקרב גוי", כידוע וכמו שאומרים חז"ל⁴ שהיינו במצרים "כעובר במעי בהמה", והקב"ה בחר דווקא בנו מכל התערובות הזאת, **אחר כך תקרב במתן תורה, ואחרי שהוציאם ה' משם וזיככם מכל סיג ופסולת היה בחינת "תקרב", בחינת "לי ראש" שהתרוממנו למעלה מדרגתנו והתקרבו אליו.**

עניינה של
תפילת ערבית
שהיא בתוך
חושך הלילה

ואמרו חז"ל (בראשית רבה סח, ט) יעקב תיקן תפילת ערבית, עיי"ש שאחרי שמפרט שם שאברהם תיקן שחרית שנאמר וישכם אברהם בבוקר כו' ואין עמידה אלא תפילה, יצחק תיקן מנחה שנאמר ויצא יצחק לשוח בשדה ונאמר אשפוך לפניו שיחי, יעקב אבינו תיקן תפילת ערבית, דכתיב "אמת מארץ תצמח", צמיחת האמת היא דווקא במצב הנקרא "ארץ", וכמו שהגרעין שזורעים אותו כדי להצמיח ממנו אילן פירות, רק אחר שנרקב הגרעין באדמה ומתבטל אליו, צומחים הפירות, כך הוא ג"כ בעם ישראל, שאע"פ שהם יורדים לבחינת ארץ הם צומחים, וזה בכל אחד ואחד בפרטיות, גם כשהוא חושב שהוא בארץ (און ערד) וכבר נרקב, דווקא אז "אמת מארץ תצמח", וזו היא דרגת יעקב שתיקן גם את הלילה, את החושך וזהו "יעקב תיקן תפילת ערבית".

מידת האמת
שהיא התפארת
עניינה בירור
התערובות

ולפי שיעקב כתיב ביה "תתן אמת ליעקב", כידוע שיעקב בחינתו היא אמת, וכלשון הזוה"ק (ויצא קס"א ע"א). "ודובר אמת דא יעקב וודאי יעקב באמת אתדבק", וכן כתוב בזו"ח (תולדות כ"ו): "יעקב ידע ליה [להקב"ה] מגו דרגא דתפארת, דאיהו כליל מחסד ומפחד ואקרי אמת ואחיד בה, הדא הוא דכתיב "תתן אמת ליעקב", נכנס בעובי הקורה לברר התערובות, וכדאי' בגמ' ברכות (ס"ד). "אמר רבי אבין הלוי מאי דכתיב יענך ה' ביום צרה ישגבך שם א-להי יעקב, א-להי יעקב ולא א-להי אברהם ויצחק? מכאן לבעל הקורה שיכנס בעביה של קורה, ופרש"י שיאחז בעובי הקורה, אם בא לטלטלה ממקום למקום לתתה בבנין, כלומר יעקב שכל הבנים שלו וטרח בגידולם יבקש עליהם רחמים" עכ"ל.

עניינה של האמת
היא נצחיות

וזהו תפילת ערבית, וכמבואר לעיל שמידתו של יעקב הוא בחינת 'עקב' שנכנס למדריגות הקשות להעלותם ולתקנם, וזהו מפני שהוא בקו האמת, כמו שמביא רבינו בשם החידושי הרי"ם שענין האמת הוא נצחיות, שהוא אור שאינו משתנה ואינו פוסק בשום מצב וזמן, כמו שאנו רואים שחז"ל הק' (פרה מ"ח מ"ט) מכנים נהרות הנפסקים פעם אחת בשבע שנים "נהרות המכזבים", מכזבים הוא מל' שקר וכזב, ואע"פ ששבע שנים הם נובעים בפועל מדי יום ביומו, מכל מקום אם הוא נפסק לאחר ז' שנים סימן הוא שלא היה בו נביעה שורשית אמיתית, אבל יעקב היה מחובר לשורשו מעיין נובע באר מים חיים באמת ובתמים, ולכן יעקב לא מת כי עבודתו היתה

[4] ראה מדרש תהלים - מזמור קי: מהו גוי מקרב גוי, כאדם ששומט את העובר ממעי בהמה. כך הוציא הקב"ה את ישראל ממצרים, שנאמר, גוי מקרב גוי. כענין שנאמר (ויקרא א, יג) והקרב והכרעים. למדנו צער לנשמת. לשומט מנין, שנאמר (דברים ד, כ) ויוציא אתכם מכור הברזל. כאדם שנוטל את הזהב מתוך הכור שלא בצבת ולא בסמרטוטין, כביכול, כך ישראל. אמר רבי אבין בשם רבי סימון, מהו מקרב גוי. שהיו מובלעים בתוך מעיהם, שנאמר (תהלים קכד, ג) חיים בלענו.

באופן של "אמת", הוא גילה במעשיו את מציאות האל"ף אלופו של עולם בתוך כל הדרגות, גם הדרגות הנמוכות הנקראים "עקב"⁵, וידוע שהעקב נקרא מלאך המוות שבאדם, כי יש בו הכי פחות חיות מכל אברי הגוף, **דאיתא כל שלא אמר אמת ויצא שחרית - אמת ואמונה ערבית, לא יצא ידי חובתו, משמע ששניהם צריכין** הן העבודה בזמני התגלות והן העבודה בזמני חשכות, **דיש לכל איש ישראל זמנים בהתגלות**, דהיינו שהזמן מתגלה, כלומר שה' למעלה מן הזמן' נמצא גם הוא בתוך הזמן, האור המיוחד של האדם מתגלה דווקא בשעה הזו, **כמו שאמרו ז"ל אין לך אדם שאין לו שעה**, היינו שאין אדם שאין לו זמן ושעה המיוחדת לו, כמו שאנו רואים שכל אדם יש לו שעה אחרת שמאיר לו ומצליח הן בגשמיות והן ברוחניות שזה המדובר כאן, ולכן אפילו אדם שצר לו ואינו מצליח ברוחניות, צריך הוא לעבוד בתמידיות ואז ימצא את השעה הזאת הנכונה לו משמא גם כן, ואין הכוונה שח"ו שאנו מבקשים לעבדו ית' רק כשאנו מרגישים את האור ורק כשאנו מרגישים תענוג, שהרי עבודה כזאת אינה עבודה לשם שמים, אלא כמו שאנו לומדים כאן להיפך הוא ואדרבה, צריכים לעבוד אף בבחינת אמת ואמונה שהוא בערבית ובחושך, ומי שעובד רק באחת מדריגות אלו "לא יצא ידי חובתו".

ווא"ז מו"ר ז"ל אמר פירוש הפסוק "על זאת יתפלל כל חסיד אליך לעת מצוא", כשזוכין לאיזה התגלות צריכים לראות שיהיה נקבע בלב היטב, להיות דבר של קיימא, וכן אומר רבינו בפ' משפטים (תרס"ב) כתב כאשר מו"ר רג"ל לומר בכל עת שנפתח איזו הארה לאיש ישראל צריך להתדבק בו ההארה, להיות נשאר אצלו קבוע תמיד גם לעת ערב וחושך עכ"ל, וכוונתו שעל ידי ההארה של אמת ויצא שחרית, עי"ז דוקא ניתן לאדם הכח להתדבק גם בבחינת אמת ואמונה ערבית, ולמצוא את האור אפילו בתוך החושך ולהתחזק, וכ"כ בליקוטים (מקץ ל"ז: בד"ה בפסוק), בענין חלום פרעה, לפי פשוטו בא להורות דרך בעבודת השי"ת, כאשר נודע לכל הבא בסוד ה' ועבודתו, כי יש ימי הטובה וימי הרעה כמו שאיתא בזה"ק (פ' מצורע דף ג"ד.), והעיקר לאסוף בימים הטובים כל ההארות אל עיקר נקודת לבבו עד שיהיה לו על ימי הרעה, כמו שכתוב זכור את בוראך [בימי בחורותיך עד אשר לא יבוא ימי הרעה, והכוונה היא לאסוף ולהתמלאות בימי הטובה באור ה' עד ממילא לא ירגישו כ"כ בימי הרעה את הרעה], וכמו שאיתא בפירוש הזה"ק כל זה הענין. וזה פירוש על זאת יתפלל כל חסיד כו' לעת מצוא, השעה הטובה עכ"ל.

צריכין לקבוע
ההתגלות להיות
דבר של קיימא

ואמרו "והעיקר לאסוף" כו' עניינו, כמו שאנו רואים שכשיש לנו זמנים טובים כמו בשבתות וימים טובים שמאיר לנו ה' יתברך ברחמי המרובים, וכל אחד הזמן הטוב שלו כדאי לעיל אין לך אדם שאין לך שעה, מכל מקום אם לא ישים אל לבו לקנות הארה זו בקנין של קיימא הרי תהיה הארה זו בחינת העברה בעלמא, שבשעת מעשה נהנה מההארה הזאת, אבל אין ההארה נעשית חלק מעצמיו, בבחינת (ישעיה נח, יד) "והאכלתיך נחלת יעקב" שבחינה זו תהיה כאדם האוכל דבר ונבלע בדמו. ויש לו לאדם לזכור, שלא נותנים לו את המדריגה הגבוהה רק לאותו זמן עצמו שבה הוא מקבל אותה, אלא נותנים לו את המדריגה, והכוחות וההארות כדי שיאסוף אותם אף לזמנים האחרים, לימי הרעה.

[5] והיא המלכות שעליה כתיב "רגליה יורדות מות", ומובא באר"י שלכן יש לרוחץ הרגלים בערב במים חמים ולכוין בזה להוריד הקליפות שנדבקות בבחינה זו, וכלשון האריז"ל "וזהו סוד לרוחץ הרגלים במים חמים, להורות על ההוא שלהובא דאשא הנמשלת במים החמים, כי היא המגרשת והדוחה את הקליפה ואת הזוהמא ומורדין אותן לתהום".

להכניס ההארה
לתוך הלב

ועוד מחדש לנו השפת אמת בלשונו "להאיר אל עיקר נקודת לבבו", לרמז כי יש אנשים שיש להם חיות וחשק ללמוד ולהתפלל ולעבוד את ה', אבל אין עולה בדעתם שצריך לקחת את ההארות שמשפיעים להם משמים לנקודת לבבם, להתבונן מה רוצים מהם בהארה זו שנותנים להם, מה מונח בהארה זו, "וואס ליגט אונטער דעם הארה", איזו דרגה בהתבוננות ה' מונח כאן, "וואס שטייט און דעם חלק תורה אדער עבודה, וואס דארף איך נעמען"; ומי שהולך בדרך זו, אז אפילו בשעה שהולכת ממנו ההארה בגלוי הוא מונח עדיין בנקודה זו של העבודה, כי מכח ההארה שהאירה בו ושואב ממנו כח לעבודה בזמנים אחרים.

וידוע מאמר צדיקים על "להזהיר גדולים על הקטנים", דתיבת להזהיר היא מלשון זוהר, והיא החיוב להמשיך הארה מימי הגדלות על ימי הקטנות, ואומר הרבי ר' בונם מפרשיסחא עה"פ (תהילים מט, כ) "אדם ביקר בל ילין", דהיינו כשאדם נמצא במצב מרומם ויקר שמאיר עליו אור ה' במוחין דגדלות לעבדו ית' בחשק ובחיות, ולא ילין האדם הזה את ההארה עד ממחרת אלא הולכת ממנו כלעומת שבאה ולא נשאר אצלו רשימו דקדושה, עליו נאמר המשך הפסוק "נמשל כבהמות נדמו", שהוא כבהמה שאין לה דעת, ואי' עוד בסה"ק על הפסוק (קהלת ז, י) "אל תאמר שהימים הראשונים היו טובים מאלה כי לא 'מחכמה' שאלת זאת", דהיינו שאם היתה לך את נקודת החכמה היית מכניס את ההארה הזאת גם בימים האחרונים, כי אין הבדל בינם לבינם, והפנימיות שהיא נקודת החכמה תמיד שוה בכלם.

ימי הטובה
נותנים כח לימי
הרעה

וכו נראה פירוש הפסוק (קהלת ז, יד) ביום טובה היה בטוב [וביום רעה ראה - גם את זה לעומת זה עשה האלקים], שיהיה כל מציאות הוייתו מונח בטוב המתגלה באותו יום, לוגן אונגאנצן און דעם, להכניס עצמו בכל כוחות הנפש בזה עד שיבלע בדמו, כדי שעל ידי ישאר לו ההארה בזה. היינו שבימי הטובה תהיה מונח לגמרי בטוב, אבל בימי הרעה אל תהיה מונח ברע להעכיר את נפשך, אלא צפה וחכה לימי הטובה שעתידיים לבא עליך ומהם תשאוב חיות, וכן כתב רבינו בפ' לך לך (סוף שנת תר"ג) שכן הוא בכל אדם, שבעת רצון שנמצא לכל עובד ה' מתערבים אצלו מחשבות זרות להיות הכנה לימי הרעה, הרי כאן יסוד נוסף, שאפילו הנקודות הרעות שיש בזמני הטובה אין הכונה בזה לרעה כלומר לבלבלו ולהסיתו, אלא אדרבה הכונה והתכלית הנרצית במה ששולחים לו המחשבות זרות הוא שיתחזק עכשיו בזמני הטובה כדי שישאר לו כח לימי הרעה.

וכ"כ רבינו בליקוטים לפרשת מקץ (תרל"ז ד"ה והנה חלום) וזה רמז לכל איש ישראל, שנודע שקודם לכל נסיון והרחקה יש קירוב, ובאותה שעה צריך אדם לקבוע בעצמו הטוב עד שיוכל לידע איך להתנהג בימי ההסתר, וזה גם כן מה שכתוב ביום טובה היה בטוב, פירוש להתרבה בהארה לקבוע הטוב בלב, פירוש יהיה, שנמשך הטוב אצלך להיות נטבע בך, וזה על ידי ביום רעה ראה שיבין ויתבונן כי לא תמיד יהיה נמשך, עכ"ל. היינו שעל ידי שהאדם מכין עצמו בימי הטוב לנסיונות הבאים לאחר כן, ישאר לו ההארה שמהזמנים הטובים גם לימי החשכות. וכמו שאנו רואים בחוש שיצר הרע רוצה לעשות את ההיפך, שכשלא טוב לאדם אז הוא ממש "מונח" בזה, ונאנח תמיד על זה, אבל כשטוב לו אינו עושה מכך עסק מיוחד, כביכול הדבר מוכרח ופשוט, ואינו מכיר טובה להקב"ה על זה, אבל שלמה המלך החכם מכל אדם, אומר לנו שנהיה להיפך, ביום טוב היה בטוב - שכל מציאות האדם תהיה בתוך הטוב, אבל ביום רעה "ראה" את הימי הטובה העתידיים לבא.

וזה פירוש "אמת ויציב שחרית", להיות חסד א-ל המתחדש בכל יום נקבע באדם דבר של קיימא כנרמז בתבנית "אמת ויציב", ממילא הוא הכנה על הימים השפלים.

וזהו "אמת ואמונה ערבית", להיות מתדבק באמונה בימי החושך, ואז זה עצמו ה"ערבית" הכנה אל התחדשות אור השחר, הרוצה שבחינת ה"שחר" תתגבר אצלו, שיאיר לו, אז בימי החושך יתדבק באמונה שהיא האור שנמצא בתוך החושך ועל ידי זה יאיר לו גם האור שלאחר החושך, כידוע שלפני הארת השחר מתגבר החושך, ואז זה עצמו הכנה אל התחדשות אור השחר, וכן הוא בענין ימי המעשה והשבת כמ"ש במקום אחר. וז"ל (משפטים תרס"א), "וכן צריך כל איש ישראל כשמתגלה לו קצת הארה, כמו שאיתא "אין לך אדם שאין לו שעה", על זה יתפלל כל חסיד לעת מצוא, אותה השעה, להתדבק בו בכל הנפש עד שיעשה אצלו פרי, וכן הוא בכל שבת קודש שיורד איזה הארה לאיש ישראל וצריכין לשמור אותה ההארה כמו שכתוב "ושמרו בו" לעשות השבת לדורותם", פירוש [לשמור] אותה ההארה של השבת להיות נשאר הרשימה לעולם באדם".

טעם התגברות החושך הוא להכין לאור

ואפשר שדרך זו בעבודת השם מבואר גם במאור ושמש בתחילת הפרשה, על הפסוק "ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה", ופירש רש"י ולמה הזכיר יציאתו אלא מגיד שיציאת צדיק מן המקום עושה רושם, שבזמן שהצדיק בעיר הוא הודה הוא זיוה הוא הדרה, יצא משם פנה הודה פנה זיוה פנה הדרה, ומפרש המאור ושמש שהכוונה "יציאתו של הצדיק עושה רושם" היא ג"כ חיובית, "ר"ל אע"פ שנפסק גודל הדביקות והקדושה אע"פ כן מחמת הרשימה אשר נשאר אשר מרזמו בדברי המדרש שיציאת צדיק מן המקום עושה רושם פנה הודה בו' פנה הדרה, ר"ל שפונים הרחמים והחסדים המנוגלים מעולם התשובה להמתיק כל הדינין". ועכ"פ יסוד הענין הוא שמכל זמן טוב נשאר הארה לו רק לאותו זמן אלא גם לאח"כ, וגם בזמן שנראה שאינו טוב יש נקודה הטוב שצריכים לגלות אותו.

הרשימה שמעבודת הצדיק גורמת להמתקה גם במקום הדין

וזה החילוק בין עבודת השבת לימות החול, כי עבודת השבת היא כאמור להשתמש ולהתדבק לגמרי בהארה ובנקודה שמאירה לו, אם באמונה או בתורה או בתפילה, דהיינו שיראה מה האיר לי השי"ת ומה הוא רוצה ממני בהארה זו, ואז מתדבק בפנימיות הענין והיא נשאר תמיד קנין בנפשו, אבל בימי המעשה כשאין מרגישים כ"כ הארה בעבודה, אז צריכים להתחזק באמונה, שאע"פ שאין רואים ואין מרגישים מתדבקים אל השי"ת, ומחכים כל הזמן אל השי"ת, כמו שאומר רבינו יהודה הלוי בפיוטו "מיום ראשון עד יום שישי לקראת שבת נכספה נפשי", להשתוקק לש"ק, וכמו שאומר רבינו בהרבה מקומות וכן לעיל שצריך בימות החול למצוא את הארה של שבת שבימות החול, ובשבת - שירצה לא להפרד מההארה. יה"ר שנזכה להתדבק בנקודת האמת, בבחינת ש"ק בבחי' יום שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים בב"א.

עבודת ימות החול להשתוקק לש"ק

